

**ΠΑΝΘΡΕΣΙΑΚΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ (Π.Α.Σ.Ε.)
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΑΝΩ ΡΟΥ ΤΟΥ Π. ΑΧΕΑΣΣΟΥ**

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ
&
ΤΟ ΕΛΛΕΙΜΑ ΤΟΥ ΥΔΑΤΙΚΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ

ΑΡΙΣΤΑ ΜΑΙΟΣ 2001

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ &

ΤΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ ΤΟΥ ΥΔΑΤΙΚΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ

(ΕΠΙΔΟΘΗΚΕ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΗΣ ΠΑ.Σ.Ε. ΣΤΙΣ ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ)

- I. Η έλλειψη νερού το περασμένο καλοκαίρι (από τα δυσκολότερα για την αγροτική παραγωγή) και οι συνθήκες ανομβρίας που ακολούθησαν το 2001, ανέδειξαν – για άλλη μία φορά – με τον πλέον χαρακτηριστικό τρόπο το έλλειμμα του υδατικού ισοζυγίου της Θεσσαλικής λεκάνης. Ταυτόχρονα αναδείχθηκαν και οι σοβαρές επιπτώσεις που έχει τόσο στην παραγωγική διαδικασία και στην οικονομία της περιοχής, όσο και στο περιβάλλον και ειδικότερα στη Δ. Πλαστήρα, στον Πηνειό, στους υπόγειους υδροφορείς κ.λ.π. (όπως αποτυπώνονται στις σχετικές φωτογραφίες και στα διαγράμματα που ακολουθούν). Οι εντάσεις που δημιουργήθηκαν ανέμεσα σε παραγωγούς, τοπικούς φορείς και πολιτικούς εκπροσώπους ορισμένων περιοχών ενός ή περισσότερων γειτονικών νομών, πιστοποίησε με τον πλέον κατηγορηματικό τρόπο, ότι το υπαρκτό υδατικό έλλειμμα, αποτελεί το κυριότερο πρόβλημα για την Θεσσαλία. Το πρόβλημα αυτό - στο βαθμό που παρορμεί αυτό - επηρεάζει πλέον επικίνδυνα τόσο το περιβάλλον της ευρύτερης περιοχής, όσο και ολόκληρο το φάσμα της οικονομικής, κοινωνικής, πολιτικής λειτουργίας στην περιφέρειά μας και δεν αφορά αποκλειστικά και μόνο την αγροτική παραγωγή, όπως θέλουν ορισμένοι να το περιορίσουν.
- II. Η κατάσταση αυτή επιβεβαιώνει για άλλη μία φορά την οδήγητη ανάγκη ολοκληρωσης των έργων της εκτροπής του άνω ρού του Αχελώου καθώς και των άλλων έργων (Σημοκόβο, Τυμμευτήρας Κιάλας) και βεβαίως δικαιώνει τον περιβαλλοντικό πρωτίστως χαρακτήρα τους, αφού αποτελούν την μόνη διέξοδο για την αποφυγή ερημοποίησης του θεσσαλικού κάμπου. Ταυτόχρονα αναδεικνύει την ανάγκη χάραξης εθνικής στρατηγικής στον κρίσιμο τομέα της διαχείρισης υδατικών πόρων, που θα δίνει λύσεις στα σοβαρά προβλήματα τόσο σε κεντρικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο.

III. Η χώρα μας αλλά και ειδικότερα οι Θεσσαλοί, βιάζονται τα τελευταία χρόνια όδικα, για έλλειψη περιβαλλοντικής και οικολογικής ευαισθησίας, με αφορμή την κατασκευή μεγάλων έργων στη Θεσσαλία, όπως η εκτροπή του άνω ρου του Αχελώου και η κατασκευή του Ταμειοτήρα Κάρλας (στη θέση της αποξηραθείσας λίμνης). Για την αποκατάσταση της αλήθειας και προκειμένου να ενημερωθούν οι Ευρωπαίοι φίλοι μας αναφέρουμε τα παρακάτω :

➤ Η εκτροπή μέρους των νερών του άνω ρου του Αχελώου, αποτελεί μία σοβαρή παρέμβαση με ανασταξιακό και περιβαλλοντικό χαρακτήρα, που στοχεύει στην αποτροπή της οικολογικής – περιβαλλοντικής καταστροφής της Θεσσαλικής πεδιάδας. Με το εθνικό αυτό έργο πολλαπλού σκοπού, θα αντιμετωπισθούν τα σοβαρά προβλήματα της ύδρευσης (επιβάρυνση με νιτρικά), η δρομιακή πτώση της στάθμης των υπόγειων υδροφορέων, ο μηδενισμός της παροχής του ποταμού Πηνειού, αλλά και η άρδευση χιλιάδων στρεμμάτων που αρδεύονται πλάημελώς. Ουδείς πλέον σήμερα, αμφισβητεί τις θετικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις του έργου για την Θεσσαλία. Ακραίες απόψεις που κατά παράδοση - όπως σε κάθε μεγάλο ανασταξιακό έργο - υποστηρίζονται από ορισμένες οικολογικές οργανώσεις, έχουν ήδη απορριφθεί στο σύνολό τους, τόσο από την κεντρική διοίκηση (συναρμόδια υπουργεία) και την κοινωνία (επιστημονικοί φορείς, τοπική αυτοδιοίκηση κ.λ.π), όσο και από τα αρμόδια δικαστήρια (Σ.τ.Ε). Είναι άλλωστε γνωστή η τελευταία απόφαση του Σ.τ.Ε 3478/2000 η οποία, απορρίπτει στην ουσία όλες τις αιτιάσεις των οργανώσεων αυτών, για δήθεν δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον, καταδεικνύει την έλλειψη επιχειρημάτων από την πλευρά τους και αποδέχεται ουσιαστικά μόνο την προστασία ενός μείζονος σημασίας πολιτιστικού μνημείου, του μοναστηρίου του Αγίου Γεωργίου στο Μυρόφωλλο Κορδίτσας, η κατάκλυση του οποίου αποτρέπεται ήδη με τις τις κατάλληλες τροποποιήσεις στις σχετικές μελέτες. Επιπλέον σε ότι αφορά την περιβαλλοντική διάσταση του θέματος, σημειώνουμε ότι τα νερά του Αχελώου αξιοποιούνται ως ανανεώσιμη πηγή ενέργειας από την Δ.Ε.Η, αφού καθόλο το μήκος του έχουν ήδη ανασταχθεί 5 υδροηλεκτρικά έργα με τα αντίστοιχα φράγματα. Συνεπώς οι όποιες αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον θα μπορούσε να έχουν συμβεί από τα έργα αυτά και ανεξάρτητα από την εκτροπή ή όχι του Αχελώου.

Η σχετική με τα έργα του Αχελώου συνωστική έκθεση που ακολουθεί, περιλαμβάνει όλες τις παραμέτρους του σημαντικού αυτού έργου πολλαπλού σκοπού.

➤ Η Κάρδια δεν αποξηράνθηκε για να αποδοθούν οι εκτάσεις της στην καλλιέργεια, όπως λανθασμένα ισχυρίζονται νεώτεροι ανιστόρητοι «κριτές», αποδίδοντας συγχρόνως την αβάσιμη κατηγορία του «περιβαλλοντικού εγκλήματος». Η αποξήρανση έγινε το 1957-60, για να εξηλασθεί η περιοχή από τα έλη και να προστατευθούν οι κάτοικοι της περιοχής από την ελονοσία και οι παρακάμαες εκτάσεις περίπου 180.000 στρ. από τις πλημμύρες, να αποξήρανθούν, να αποστραγγισθούν-υποστραγγισθούν και μετά την φυσική απόπλυσή τους να αρδεντούν από Ταμιευτήρα που θα κατασκευάζοταν στη Β' φάση των έργων, μετά 3-4 χρόνια, όπως προέβλεπαν οι σχετικές μελέτες (Nobile 1913 & Macdonald 1933) και όχι μετά από δεκάδες χρόνια, όπως δυστυχώς συνέβη από κακή πολιτική διαχείριση του θέματος.

IV. Παράλληλα με την διεκδίκηση των μεγάλων έργων αξιοποίησης υδατικών πόρων, οι Θεσσαλοί και ειδικότερα η Π.Α.Σ.Ε, όχι μόνο δεν υπέστειλε την σημαία της ΟΡΘΟΔΟΓΚΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ & ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗΣ υδατικών πόρων, αλλά αντίθετα εφημέρωνει συνεχώς τους χρήστες νερού και κυρίως τους αγρότες για τα θέματα οικονομίας νερού και ειμώνα επιζητεί την σύσταση «Φορέα διαχείρισης των υδατικών πόρων» σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Οι βασικές προνοιθέσεις για την επίλυση - σε βάθος χρόνου - των προβλημάτων αυτών της Θεσσαλίας, είναι ο μεσομακροπρόθεσμος σχεδιασμός – προγραμματισμός, η υλοποίηση των αναγκαίων έργων, η αλληλεγγύη - εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου και η άμεση ίδρυση "αρχής ή φορέα διαχείρισης" σύμφωνα και με τις κατευθύνσεις της οδηγίας - πλαίσιο του 2000 της Ε.Ε, στα οποία αναφέρεται με συνοπτική έκθεση του ο κ. Ι. Μυλόπουλος καθηγητής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

V. Η ανάδειξη όλων των παραπάνω θεμάτων και ιδιαίτερα του περιβαλλοντικού προβλήματος της θεσσαλικής πεδιάδας, η ενημέρωση των αρμόδιων τεχνοκρατών και των οργάνων της Ε.Ε. για την αναγκαιότητα και την περιβαλλοντική σημασία των μεγάλων έργων αξιοποίησης και διαχείρισης υδατικών πόρων, καθώς και το αίτημα της Π.Α.Σ.Ε. για συνδρομή της Ε.Ε. στην επίλυση των προβλημάτων αυτών, αποτελών τους στόχους της επίσκεψης της Ε.Γ. της Π.Α.Σ.Ε στις Βρυξέλλες - με την πρόσκληση της ομάδας των ευρωβουλευτών του Κ.Κ.Ε - σε μία περίοδο έξαρσης του προβλήματος από την έλλειψη υδατικών πόρων στη Θεσσαλία. Σημειώνουμε ότι η Π.Α.Σ.Ε, χάρις στην σύνθεσή της και την επιστημονική, κοινωνική και πολιτική αντιπροσωπευτικό-

τητά της, αποβάλει έναν αναντικατάστατο και αξιόπιστο παράγοντα για συνεργασία και επιδιώκει κοινή πορεία με την Ε.Ε, τόσο στην εισαγωγή θεσμικών αλλαγών που προωθεί η Ε.Ε, όσο και στην χρηματοδότηση των πολιτικών αυτών που θα διασφαλίσουν στο μέλλον την «αειφορία» στην διαχείριση των υδατικών πόρων.

Η ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ της ΠΑ.Σ.Ε

ΣΤΕΦ. ΠΑΤΡΑΜΑΝΗΣ Πρόεδρος	ΝΟΜΑΡΧΗΣ Ν.Α. ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ
ΚΩΝ. ΤΖΑΝΑΚΟΥΑΗΣ Αντιπρόεδρος	ΑΗΜΑΡΧΟΣ ΔΑΡΙΔΑΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Αντιπρόεδρος	ΝΟΜΑΡΧΗΣ Ν.Α. ΚΑΡΑΙΤΣΑΣ
ΚΩΝ. ΦΚΟΥΜΑΣ Γεν. Γραμματέας	κ. ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΓΕΩΤ.Ε.Ε / Κ.Ε
ΚΩΝ. ΚΑΛΟΓΗΡΟΣ Ταμίας	ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΓΕΩΤ.Ε.Ε / Κ.Ε
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΙΑΘΗΣ Μέλος	ΑΗΜΑΡΧΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΕΓΟΣ Μέλος	ΑΗΜΑΡΧΟΣ ΚΑΡΑΙΤΣΑΣ
ΠΕΤΡΟΣ ΗΛΙΑΔΗΣ Μέλος	ΠΡΟΕΔΡΟΣ Τ.Ε.Ε / Γ.Α. ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΡΙΝΤΖΟΣ Μέλος	ΠΡΟΕΔΡΟΣ Τ.Ε.Ε / Γ.Α. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΤΑΚΗΣ Μέλος	ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΗΣ - ΕΚΠΟΣΘΙΟΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΑΥΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΓΕΩΡ. ΧΑΤΖΗΑΚΟΣ Μέλος	ΕΚΠΟΣΘΙΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΩΝ. ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ Μέλος	κ. ΑΗΜΑΡΧΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ
ΤΑΣΟΣ ΜΠΑΡΜΠΟΥΤΗΣ Μέλος	ΜΕΛΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ Τ.Ε.Ε